

Predsjednik Crne Gore

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O KOLEKTIVNIM TUŽBAMA ZA ZAŠTITU INTERESA
POTROŠAČA**

Proglašavam **Zakon o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Sedmoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 27. decembra 2025. godine.

Broj: 01-009/25-2486/2

Podgorica, 29. decembar 2025.godina

PREDSJEDNIK CRNE GORE

Jakov Milatović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Sedmoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 27. decembra 2025. godine, donijela je

ZAKON O KOLEKTIVNIM TUŽBAMA ZA ZAŠTITU INTERESA POTROŠAČA*

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača, pravila postupka po kolektivnim tužbama i druga pitanja od značaja za zaštitu interesa potrošača.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača podnesene zbog povreda zakona kojima se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača u Crnoj Gori ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, koje vrše trgovci, čime se narušavaju ili mogu narušiti kolektivni interesi potrošača.

Ovaj zakon primjenjuje se na domaće i prekogranične povrede, uključujući slučajeve kada su te povrede prestale prije nego što je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesena, kao i kada su te povrede prestale prije nego što je postupak po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača okončan.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **potrošač** je fizičko lice koje djeluje na tržištu u svrhe van svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;

2) **trgovac** je fizičko lice, odnosno pravno lice u privatnoj ili državnoj svojini koje, samostalno ili preko drugog lica koje nastupa u njegovo ime ili za njegov račun, zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;

3) **kolektivni interesi potrošača** su opšti interesi potrošača i naročito, za potrebe mjera otklanjanja štete, interesi grupe potrošača;

4) **kolektivni postupak** je postupak koji se sprovodi na osnovu kolektivne tužbe;

5) **lice ovlašćeno za pokretanje postupka** (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) je svaka organizacija ili javno tijelo koje zastupa interese potrošača i koje je ovlašćeno za podnošenje kolektivnih tužbi u skladu sa ovim zakonom;

6) **kolektivna tužba** je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koju je podnijelo ovlašćeno lice kojom, u interesu odnosno u korist potrošača, kao tužilac traži mjeru zabrane ili mjeru naknade štete, ili obje mjere;

7) **prekogranična kolektivna tužba** je kolektivna tužba koju je podnijelo ovlašćeno lice u državi članici Evropske unije koja nije država članica u kojoj je to lice imenovano za podnošenje kolektivne tužbe;

8) **praksa** je svaka radnja ili propuštanje trgovca;

9) **mjera naknade štete** je mjera kojom se trgovac obavezuje da potrošačima na koje se odnosi ta mjera pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, opravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povraćaj plaćenog iznosa, ako je to primjereno i po zakonu moguće;

10) **kolektivna šteta** je iznos pojedinačnih šteta, koju su pretrpjeli članovi grupe bez obzira na pravni osnov štete, a koja potiče iz istog slučaja kolektivnog oštećenja;

11) **grupa** je skup fizičkih lica koja su pretrpjela štetu ili kojima su na drugi način ugroženi kolektivni interesi, u čiju korist je podnijeta kolektivna tužba za naknadu štete;

12) **oštećeni** je lice koje je pretrpjelo štetu ili drugi oblik gubitka u slučaju kolektivnog oštećenja bez obzira na pravnu kvalifikaciju tog gubitka;

13) **sistem uključivanja** je sistem u kojem su članovi grupe samo oni oštećeni koji su na način i u roku koji odredi sud izjavili da se uključuju u grupu;

14) **mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva** predstavlja zbir radnji i dokaza koje vrši ili predlaže član grupe u okviru faze postupka isplate naknade štete;

15) **kolektivna presuda za naknadu štete** je presuda kojom je sud usvojio ili odbio zahtjev po kolektivnoj tužbi za naknadu štete;

16) **kolektivna odšteta** je ukupan iznos novčane odštete ili druge naknade određen kolektivnom presudom za naknadu štete, pri čemu, ako u okviru grupe ima i podgrupa, taj iznos je naveden i po podgrupama na način kategorizacije štete bez uzimanja u obzir ličnih karakteristika pojedinog oštećenog;

17) **kolektivna presuda za zabranu** je presuda kojom je sud utvrdio ili odbio zahtjev iz kolektivne tužbe za zabranu;

18) **reprezentativnost ovlašćenog lica** znači da se to lice u određenom slučaju u odnosu na okolnosti konkretnog događaja može prihvatiti kao adekvatni zastupnik grupe u najboljem interesu njenih članova;

19) **nosilac kodeksa** je lice ili organizacija koja je usvojila i sprovodi određeni kodeks poslovnog ponašanja (npr. udruženje trgovaca, strukovna udruženja, samoregulatorna tijela);

20) **finansiranje kolektivne tužbe od strane trećeg lica** znači, da treće lice osigurava tužiocu finansiranje dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za dogovorenu premiju u slučaju uspjeha tužbe, koja se uobičajeno utvrđuje u udjelu od iznosa, kojeg će sud dosuditi odnosno, koji će biti dogovoren poravnanjem, postignutim u postupku;

21) **pravosnažna odluka** znači odluka suda ili javnopravnog organa koja se ne može ili koja se više ne može preispitati redovnim pravnim sredstvima.

II. OVLAŠĆENA LICA I VRSTE KOLEKTIVNIH TUŽBI

Ovlašćena lica

Član 5

Lica ovlašćena za podnošenje kolektivne tužbe (u daljem tekstu: ovlašćena lica) su:

1) u postupcima po tužbi kojom se zahtijeva mjera zabrane i/ili mjera naknade štete organizacije potrošača upisane u evidenciju koju vodi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite potrošača (u daljem tekstu: Ministarstvo) i koje ispunjavaju uslove za podnošenje kolektivnih tužbi utvrđene ovim zakonom;

2) u postupcima po tužbi kojom se zahtijeva samo mjera zabrane: komorska i interesna udruženja trgovaca (privredna, zanatska i druge).

Ovlašćeno lice iz stava 1 tačka 1 ovog člana dužno je na svojoj internet stranici objaviti informacije o opštim izvorima svog finansiranja, svojoj organizacionoj i upravnoj strukturi, strukturi članstva, cilju osnivanja i djelatnostima.

Ovlašćena lica dužna su da pruže, naročito na svojoj internet stranici, informacije o podnesenim domaćim i prekograničnim kolektivnim tužbama, statusu i ishodu tih tužbi.

Ovlašćenje za podnošenje kolektivne tužbe

Član 6

Kolektivnu tužbu može podnijeti organizacija potrošača koja:

1) je upisana u evidenciju organizacija potrošača u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača najmanje godinu dana;

2) stvarno djeluje u oblasti zaštite interesa potrošača.

Ispunjenost uslova iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Stvarno djelovanje organizacije potrošača dokazuje se naročito godišnjim izvještajem o radu koji sadrži i podatke o finansiranju i to: pregled svih prihoda, izvora prihoda i troškova organizacija potrošača.

Ministarstvo do 30. aprila tekuće godine utvrđuje listu organizacija potrošača koje su ovlašćene za podnošenje kolektivne tužbe.

Lista iz stava 4 ovog člana i lista organizacija potrošača kojima su oduzeta ovlašćenja objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Ovlašćenje za prekogranične tužbe

Član 7

Organizacija potrošača iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona ovlašćena je i za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi ili pokretanje drugog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pred nadležnim tijelom neke od drugih država članica Evropske unije, ako pored opštih uslova utvrđenih ovim zakonom ispunjava i sljedeće posebne uslove:

1) ima 12 mjeseci stvarnog javnog i neprofitnog djelovanja u oblasti zaštite potrošača prije podnošenja zahtjeva za ovlašćenje;

2) protiv nje nije pokrenut stečajni postupak, niti je proglašena insolventnom;

3) nezavisna je i nije pod uticajem lica koja nijesu potrošači, naročito trgovaca, a koji imaju ekonomski interes za podnošenje bilo koje kolektivne tužbe, uključujući i slučajeve finansiranja sredstvima treće strane, i koja je uspostavila postupke za sprečavanje takvog uticaja, za sprečavanje sukoba interesa unutar same organizacije, kao i između svojih pružalaca finansiranja i interesa potrošača;

4) na jednostavnom i razumljivom jeziku, primjerenim sredstvima, a naročito putem internet stranice, čini javno dostupnim informacije o izvorima finansiranja, kao

i informacije o organizacionoj i upravljačkoj strukturi, strukturi članstva, ciljevima predviđenim statutom i svojim aktivnostima.

Listu ovlaštenih organizacija potrošača iz stava 1 ovog člana, njihov naziv i cilj predviđen statutom sačinjava Ministarstvo.

Lista iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Listu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

Ministarstvo je dužno da Evropsku komisiju obavijesti o svim promjenama na listi iz stava 2 ovog člana.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 8

Ovlašćene organizacije potrošača dužne su da, bez odlaganja, obavijeste Ministarstvo o svim promjenama koje mogu biti od uticaja na ovlašćenje iz člana 6 ovog zakona.

Ministarstvo će brisati sa liste iz člana 6 stav 4 ovog zakona organizaciju potrošača u slučaju:

- 1) davanja netačnih podataka od važnosti za ovlašćivanje;
- 2) prestanka ispunjavanja uslova utvrđenih ovim zakonom;
- 3) zahtjeva organizacije;
- 4) prestanka rada organizacije.

Aktivna legitimacija ovlaštenih lica iz drugih država članica Evropske unije

Član 9

Ako je postupanje određenog trgovca, njegovog dijela ili poslovne jedinice ili grupe trgovaca sa sjedištem u Crnoj Gori u suprotnosti sa pravom Evropske unije kojom se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača, uključujući odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, ili to postupanje potiče iz Crne Gore i utiče ili može uticati na položaj potrošača u drugoj državi članici Evropske unije, postupak kolektivne tužbe pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može pokrenuti ovlašćeno lice za podnošenje prekogranične kolektivne tužbe te države.

Ako postupanje iz stava 1 ovoga člana utiče ili je vjerovatno da će uticati na potrošače u različitim državama članicama Evropske unije, prekograničnu kolektivnu tužbu pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može podnijeti više ovlaštenih lica iz tih država članica Evropske unije.

Lica iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašćena su da pokrenu postupak kolektivne tužbe, ako su uvrštena na listu lica ovlaštenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa države članice Evropske unije u kojoj je imenovano, odnosno ako su uvrštena na listu koju sačinjava i objavljuje Evropska komisija.

Kolektivne tužbe

Član 10

Kolektivnu tužbu mogu podnijeti ovlašćena lica iz člana 5 ovog zakona.

Prilikom podnošenja kolektivne tužbe ovlašćeno lice dužno je nadležnom sudu da pruži dovoljno informacija o potrošačima na koje se kolektivna tužba odnosi u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni sud ocjenjuje dopuštenost pojedine kolektivne tužbe u skladu sa odredbama ovog zakona.

Kolektivnom tužbom ovlašćeno lice može od nadležnog suda da traži izricanje:

- 1) mjere zabrane;
- 2) mjere naknade štete.

Mjere zabrane iz stava 4 tačka 1 ovog člana obuhvataju privremene mjere iz člana 22 ovog zakona i mjere zabrane sadržane u odluci suda kojom usvaja kolektivnu tužbu za zabranu iz člana 18 ovog zakona.

Izricanje mjera iz stava 4 ovog člana može se tražiti i jednom kolektivnom tužbom.

Interese potrošača u postupku po kolektivnoj tužbi zastupa ovlašćeno lice kao tužilac, u skladu sa ovim zakonom.

Potrošači u ime kojih je podnijeta kolektivna tužba nijesu stranke u postupku ali imaju pravo da ostvare koristi od mjera iz stava 4 ovog člana.

Nadležni sud može odbaciti očigledno neosnovanu kolektivnu tužbu, bez određivanja ročišta, nakon prijema odgovora na kolektivnu tužbu ili odgovora na tužbu iz člana 25 stav 1 ovog zakona, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nadležnost suda

Član 11

U postupku po kolektivnoj tužbi stvarno je nadležan sud opšte nadležnosti.

U postupku po kolektivnoj tužbi mjesno je nadležan sud prema mjestu sjedišta tuženog, odnosno njegovog dijela ili poslovne jedinice, ako spor proizlazi iz poslovanja tog dijela ili poslovne jedinice.

Ako tuženi nema sjedište, ni svoj dio ili poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, a postoji međunarodna nadležnost suda u Crnoj Gori, mjesno je nadležan sud na čijem je području došlo do postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača ili do nastupanja štetnih posljedica.

Dejstvo u odnosu na druge postupke

Član 12

Dok teče postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom za zabranu povodom iste grupne štete.

Po odobrenju kolektivne tužbe za naknadu štete, ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom povodom iste grupne štete.

Ako je do odobravanja kolektivne tužbe, u vezi sa istim slučajem grupne štete podnijeto više kolektivnih tužbi, sud će u skladu sa kriterijumima iz člana 26 ovog zakona odlučiti koju će od više kolektivnih tužbi odobriti.

Ako je lice koje je podnijelo pojedinačnu tužbu uključeno u postupak pokrenut kolektivnom tužbom za naknadu štete, postupak pokrenut pojedinačnom tužbom obustavlja se.

Pokretanje ili vođenje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu ne sprječava potrošača, koji protivpravnim postupanjem trgovca trpi štetne posljedice, da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete, za poništaj ili utvrđivanje ništavosti ugovora koji je zaključen pod uticajem postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača, odnosno bilo koji drugi postupak za ostvarenje prava koja mu pripadaju na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.

Pravna zaštita predviđena mjerama naknade štete u okviru kolektivne tužbe za naknadu štete ne sprječava potrošača da pred nadležnim sudom pokrene postupak za

zaštitu bilo kog dodatnog prava koje mu je utvrđeno na osnovu zakona, a koje nije bilo predmet te kolektivne tužbe.

Rokovi zastarjelosti

Član 13

Podnošenjem kolektivne tužbe ne teče rok za zastarjelost za stranke i za oštećene obuhvaćene kolektivnom tužbom.

Rokovi zastarjelosti ponovo teku od trenutka pravosnažnog okončanja kolektivnog postupka bez donošenja meritorne odluke o zahtjevu, odnosno za lica na koja kolektivna presuda za naknadu štete nema dejstvo, od dana isteka roka iz člana 30 stav 1 tačka 6 ovog zakona, odnosno od dana donošenja rješenja kojim je odbijeno njihovo svrstavanje na spisak iz člana 44 ovog zakona.

Registar kolektivnih tužbi

Član 14

Registar kolektivnih tužbi i donesenih odluka uspostavlja i vodi Ministarstvo.

U registar iz stava 1 ovoga člana unose se sljedeći podaci o:

1) kolektivnoj tužbi osim priloga tužbi, koji sadrži broj uključenih članova, popis i lične podatke poznatih članova grupe;

2) rješenju o odobrenju kolektivne tužbe za naknadu štete i podatak o pravosnažnosti tog rješenja;

3) obavještenju iz člana 27 ovog zakona;

4) presudi ili drugoj odluci kojom se postupak pokrenut kolektivnom tužbom završava;

5) potvrđenom poravnanju ili rješenju kojim sud ne dozvoljava sklapanje poravnanja;

6) mehanizmima koji su na raspolaganju za ostvarivanje naknade štete uključujući i vanskudske mehanizme;

7) rješenju o potvrđivanju završnog izvještaja bez navođenja ličnih podataka oštećenih; i

8) drugi podaci za koje se u odnosu na okolnosti slučaja odluči sud.

Sud će podatke i dokumenta iz stava 2 ovog člana dostaviti Ministarstvu odmah nakon prijema tužbe, odnosno odmah nakon donošenja odgovarajuće odluke.

Registar iz stava 1 ovoga člana je javan i uvid je dostupan bez naknade.

Ministarstvo je dužno da na svojoj internet stranici učini dostupnim uvid u registar iz stava 1 ovoga člana.

Osim objavljivanja u registru iz stava 1 ovoga člana tužilac je dužan da na svojoj internet stranici objavi podatke o statusu postupka kolektivne tužbe i ishodu tog postupka.

Bliži sadržaj i način vođenja registra podnesenih tužbi i donesenih odluka propisuje Ministarstvo.

III. KOLEKTIVNE TUŽBE ZA IZRICANJE MJERA ZABRANE

Kolektivna tužba za zabranu

Član 15

Protiv trgovca koji upotrebom nepoštenih ugovornih odredbi, poslovne prakse ili na bilo koji drugi način krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, čime narušava kolektivne interese potrošača, može se podnijeti kolektivna tužba za prestanak ili zabranu tih radnji (u daljem tekstu: kolektivna tužba za zabranu).

Kolektivna tužba za zabranu može se podnijeti protiv pojedinog trgovca ili grupe trgovaca iz istog privrednog sektora koji svojim postupanjem krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, čime narušavaju kolektivne interese potrošača, protiv komorskih i interesnih udruženja trgovaca koji podstiču takvo postupanje ili protiv nosioca kodeksa kojim se podstiče korišćenje nepoštenih poslovnih praksi.

Za pokretanje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu pojedinačni potrošači nijesu dužni da izjave volju da ih zastupa ovlašćeno lice.

Postupci koji prethode pokretanju sudskog postupka

Član 16

Prije podnošenja kolektivne tužbe za zabranu ovlašćeno lice dužno je da lice koje namjerava da tuži prethodno pisano upozori da će u slučaju da ne prekine sa postupanjem kojim narušava kolektivne interese potrošača, protiv njega podnijeti kolektivnu tužbu.

Ovlašćeno lice ne može podnijeti kolektivnu tužbu prije isteka roka od 14 dana od dana dostavljanja upozorenja iz stava 1 ovog člana.

Predlog za izdavanje privremene mjere može se podnijeti i prije isteka roka iz stava 2 ovog člana.

Teret dokazivanja

Član 17

U postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu ovlašćeno lice ne mora da dokazuje:

- 1) stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači, ili
- 2) namjeru, odnosno nemar trgovca.

Sadržaj presude

Član 18

Ako je kolektivna tužba za zabranu osnovana, sud će odlukom kojom usvaja tužbu utvrditi povredu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, precizno je opisati i tuženom:

1) narediti da prestane sa postupanjem koje dovodi do tih povreda zakona i narediti mu da, ako je to moguće, preuzme mjere neophodne za otklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegovog postupanja;

2) zabraniti takvo ili slično postupanje ubuduće, kojima se narušavaju kolektivni interesi potrošača;

3) naložiti da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ili ispravku nedopuštenog oglašavanja ako njeno objavljivanje može doprinijeti da se ublaže ili u potpunosti otklone štetne posljedice zabranjenog postupanja.

Dejstvo sudske odluke

Član 19

Izvršenje pravosnažne sudske odluke iz člana 18 ovog zakona, osim tužioca i drugih ovlašćenih lica iz člana 5 stav 1 ovog zakona, može tražiti i svaki potrošač koji ima pravni interes.

Ako sud zabrani korišćenje određenih nepoštenih odredbi u ugovoru, trgovac koji je bio stranka u postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu ne može se pozivati na takve odredbe iz već ranije zaključenih ugovora.

Posebne odredbe za postupke u vezi sa nepoštenim poslovnim praksama

Član 20

Ako je postupak kolektivne tužbe za zabranu pokrenut zbog nepoštene poslovne prakse iz zakona kojim se uređuje zaštita potrošača, odnosno iz drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, prilikom odlučivanja o tome da li je poslovna praksa nepoštena neće se uzimati u obzir da li je tom praksom nekom prouzrokovana šteta, odnosno da li je vjerovatno da će nekome biti prouzrokovana šteta, kao ni da li je lice protiv kojeg se vodi postupak krivo za nepoštenu poslovnu praksu.

Ako je postupak kolektivne tužbe za zabranu pokrenut zbog obmanjujuće poslovne prakse iz zakona kojim se uređuje zaštita potrošača, odnosno iz drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, sud će zahtijevati od tuženog, ako je to primjereno s obzirom na okolnosti slučaja i uzimajući u obzir opravdane interese tuženog i druge strane u postupku, da u roku od sedam dana od dana dostavljanja zahtjeva, dostavi dokaze koji potvrđuju istinitost iznesenih činjeničnih navoda u okviru poslovne prakse.

Ako dokazi ne budu dostavljeni u roku iz stava 2 ovog člana ili ako sud utvrdi da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni, smatra se da su činjenični navodi izneseni u okviru poslovne prakse neistiniti.

Obavezujuća snaga sudske odluke za zabranu

Član 21

U postupku po pojedinačnoj tužbi ili po kolektivnoj tužbi za naknadu štete, protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu, koja je usvojena, sud će u pogledu utvrđene protivpravnosti radnje trgovca odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po toj kolektivnoj tužbi za zabranu.

Privremene mjere

Član 22

Sud će na predlog tužioca, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje, izdati privremenu mjeru kojom tuženoj strani zabranjuje radnju ili naređuje da prestane sa postupanjem koje narušava kolektivni interes potrošača.

Sud može da izda privremenu mjeru i u slučaju kada tužena strana još nije počela sa protivpravnim postupanjem, ali je neposredno pred tim da započne sa takvim postupanjem.

Hitnost postupka

Član 23

Postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu je hitan.

IV. KOLEKTIVNE TUŽBE ZA NAKNADU ŠTETE

ODJELJAK A.

ODOBRAVANJE TUŽBE I SISTEM UKLJUČIVANJA

Sadržina kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 24

Kolektivna tužba za naknadu štete sadrži i:

- 1) navod da se tužba podnosi kao kolektivna tužba za naknadu štete;
- 2) činjenice i dokaze kojima tužilac dokazuje da ispunjava uslove iz člana 30 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, a prvenstveno okolnosti koje su zajedničke ili slične za sve članove grupe, okolnosti za koje tužilac zna da su važne samo za pojedine članove grupe, kao i druge okolnosti na osnovu kojih se može ocijeniti da li je kolektivna tužba odgovarajuće pravno sredstvo;
- 3) opis kolektivne štete, činjenice i dokaze kao i pravne argumente kojima se dokazuje osnovanost zahtjeva;
- 4) opis grupe, a ako su u okviru grupe podgrupe, imajući u vidu prirodu i visinu štete, opis mora biti dat i za podgrupe;
- 5) procjenu broja članova grupe, a kada su u okviru grupe podgrupe, procjena mora biti data i po podgrupama kao i osnov za takvu procjenu;
- 6) procjenu ukupnog iznosa novčane naknade za štetu, ili druge naknade, a ako su u okviru grupe podgrupe, taj iznos mora biti naveden i po podgrupama na način kategorizacije štete;
- 7) obrazloženje kako je iznos iz stava 1 tačka 6 ovog člana obračunat;
- 8) predlog u pogledu načina odmjeravanja naknade štete u skladu sa čl. 38 i 39 ovog zakona i razloge za to;
- 9) predlog načina obavješćavanja članova grupe (npr. lično obavješćavanje, obavješćavanje preko medija i uspostavljanje odgovarajuće internet stranice);
- 10) predloge koji se tiču uslova za procjenu opravdanosti naknada štete;
- 11) podatke o troškovima postupka i mogućem finansiranju parnice od strane trećeg lica u skladu sa članom 48 ovog zakona;

Uz tužbu iz stava 1 ovog člana mora biti priložena kopija moguće odluke i svaka druga isprava o kršenju prava na koju se tužba poziva, te ako je to moguće, spisak poznatih članova grupe sa njihovim posljednjim poznatim adresama stalnog prebivališta.

Odlučivanje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 25

Kolektivna tužba za naknadu štete se dostavlja tuženom na odgovor u pogledu postojanja uslova za odobravanje kolektivne tužbe.

Po prijemu odgovora na tužbu iz stava 1 ovog člana, ili nakon isteka roka za taj odgovor, sud će zakazati ročište za odlučivanje o odobravanju tužbe za naknadu štete, osim ako ocijeni da je tužba očito neosnovana.

Sud će na ročište iz stava 1 ovog člana pozvati stranke u postupku.

Svaki član grupe ili drugo ovlašteno lice može podnijeti sudu podnesak sa mišljenjem u odnosu na pitanja koja se tiču odobravanja kolektivne tužbe za naknadu štete u roku od osam dana od dana dostavljanja odgovora na tužbu.

Sud će po potrebi to lice pozvati na ročište i omogućiti mu da predstavi svoje izjašnjenje.

Ako sud poslije prijema odgovora na tužbu ili na ročištu za odobravanje kolektivne tužbe ocijeni da je kolektivna tužba očito neosnovana, sud će donijeti rješenje kojim se tužba odbija.

Uslovi za odobravanje kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 26

Sud će kolektivnu tužbu za naknadu štete odobriti ako:

1) se tom tužbom podnose istovrsni zahtjevi u ime grupe lica koja se mogu identifikovati, a tiču se istih, sličnih ili povezanih činjeničnih ili pravnih pitanja, odnose se na isti slučaj kolektivne štete, i pogodni su za odlučivanje u kolektivnom postupku;

2) zajednička pravna i činjenična pitanja za cijelu grupu imaju prednost nad pitanjima koja se odnose samo na određene članove grupe;

3) je grupa toliko brojna da bi podnošenje zahtjeva pojedinačnim tužbama ili drugačiji oblik udruživanja njenih članova, npr. suparničarstvo ili spajanje parnica bilo manje efikasno od podnošenja kolektivne tužbe za naknadu štete;

4) zahtjev iz kolektivne tužbe za naknadu štete nije očigledno neosnovan;

5) su ispunjeni uslovi iz člana 48 ovog zakona u odnosu na dogovor o troškovima i finansiranju postupka;

6) sud ocijeni da je mogući dogovor sa advokatom o plaćanju prema udjelu iz dosuđenog iznosa u skladu sa članom 49 ovog zakona, razuman.

Ako sud ocijeni da uslov iz stava 1 tačka 5 ovog člana u pogledu razumnosti premije nije ispunjen, sud će pozvati tužioca da u određenom roku dogovor ispravi ili predloži novi.

Ako sud ocijeni, da nije ispunjen uslov iz stava 1 tačka 6 ovog člana, sud će pozvati tužioca, da u određenom roku dostavi nov ili ispravljen dogovor sa advokatom.

Kod odlučivanja o opravdanosti zahtjeva za raspravljanje u kolektivnom postupku sud će uzeti u obzir: da li kolektivni postupak omogućava efikasno rješavanje zajedničkih pravnih i činjeničnih pitanja; kakvi su troškovi i koristi ako se nastavi kolektivni postupak; da li su članovi grupe podnijeli pojedinačne tužbe u vezi sa tim ili sličnim zahtjevom; koja je veličina i značaj grupe; kakve su mogućnosti utvrđivanja članstva u grupi; da li su zahtjevi primjereni za dosuđenje kolektivne odštete; da li postoji mogućnost vansudskog rješavanja sporova ili druga mogućnost za rješavanje sporova.

Dodatni rok iz st. 2 i 3 ovog člana sud će odrediti samo jednom.

Ako utvrdi da uslovi iz stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni, sud će rješenjem odbaciti kolektivnu tužbu za naknadu štete.

Rješenje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 27

Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 26 ovog zakona, sud donosi rješenje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete koje sadrži:

1) podatke o tužiocu i tuženom;

2) opis kolektivne štete na koju se odnosi kolektivna tužba za naknadu štete;

3) tačan opis grupe, a ako grupa ima podgrupe, iste podatke treba navesti

posebno po podgrupama;

4) određivanje načina primjene sistema uključenja i određivanje roka, koji ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 90 dana, u kom su članovi grupe dužni dati izjavu o uključenju;

5) rok za davanje pisanih izjašnjenja u skladu sa članom 34 ovog zakona;

6) određivanje načina obavještanja članova grupe.

Radi donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana sud može naložiti stranci koja podnosi zahtjev da:

1) obavi dodatne aktivnosti u odnosu na obavještenja o kolektivnoj tužbi za naknadu štete, npr. da izradi odgovarajuću internet stranicu;

2) plati garanciju za troškove postupka koji bi u slučaju neuspjeha bili isplaćeni tuženoj strani.

U rješenju o odobravanju tužbe za kolektivnu naknadu štete sud će odrediti tuženoj strani da rok za odgovor na tužbu ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 60 dana od dana pravosnažnosti rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete.

Sistem uključivanja

Član 28

U postupcima po tužbi za naknadu štete primjenjuje se sistem uključivanja koji podrazumijeva izričitu izjavu volje potrošača da bude zastupan u toj kolektivnoj tužbi.

Potrošači koji su izričito izjavili volju da budu zastupani u kolektivnoj tužbi ne mogu biti zastupani u drugim kolektivnim tužbama sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca, niti mogu podnijeti pojedinačnu tužbu sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca.

Obavještanje članova grupe

Član 29

Nakon pravosnažnosti rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete iz člana 27 ovog zakona, sud će o odobravanju tužbe obavijestiti članove grupe.

Članovi grupe koji su poznati obavještavaju se običnom poštom na njihovu posljednju poznatu adresu, a ako je to moguće, obavještenje se šalje putem elektronske pošte.

U slučaju velikog broja oštećenih i kada bi to prouzrokovalo nesrazmjerne troškove u odnosu na vrijednost spora, sud može odrediti da članovi grupe budu obaviješteni na drugi odgovarajući način, uvažavajući brojnost i sastav grupe kao i prebivalište njenih članova (jednokratnim ili višekratnim objavama u dnevnim novinama, preko elektronskih medija ili preko postojećih internet stranica ili internet stranica koje bi morala da uspostavi tužena strana).

Sadržaj obavještenja

Član 30

Obavještenje iz člana 29 ovog zakona sadrži:

1) podatke o strankama u postupku, punomoćniku tužioca i adresi ili adresama na koje je kod tužioca moguće dobiti dodatne informacije o kolektivnoj tužbi za naknadu štete;

2) kratak opis kolektivne tužbe i rješenja o njenom odobravanju;

3) opis grupe i mogućih podgrupa oštećenih;

4) glavna pitanja o kojima će se raspravljati u kolektivnom postupku;

5) podatke o vremenu i mjestu održavanja glavne rasprave i o pravu na

dostavljanje izjašnjenja u skladu sa članom 34 ovog zakona;

6) informacije o roku i načinu davanja izjave o uključivanju iz člana 28 ovog zakona, dokazima, i ako je to primjenjivo, potvrdi o plaćanju nadoknade iz člana 46 ovog zakona, koje treba priložiti toj izjavi;

7) pouku o pravnim posljedicama izjave o uključenosti u kolektivni postupak iz člana 28 ovog zakona;

8) pouku o tome da se uključivanjem u kolektivni postupak potrošač ne izlaže riziku plaćanja troškova postupka tuženom u slučaju neuspjeha u sporu;

9) podatak o adresi registra kolektivnih tužbi gdje se može izvršiti uvid u kolektivnu tužbu za naknadu štete i u rješenje o njenom odobravanju;

10) pojašnjenje da sud kod donošenja rješenja o odobravanju kolektivne tužbe nije provjeravao istinitost i opravdanost navoda tužioca u pogledu protivpravnog postupanja i odgovornosti tuženog, već da se radi samo o tvrdnjama tužioca;

11) pojašnjenje da članovi grupe nemaju pravo na povraćaj troškova za učešće u kolektivnom postupku;

12) podatke o iznosu, načinu i roku plaćanja naknade za uključenje u grupu iz člana 46 ovog zakona, ako se za učešće u kolektivnoj tužbi zahtijeva plaćanje te naknade, i o tome, da u slučaju neplaćanja, potrošač neće biti uključen u kolektivnu tužbu za naknadu štete;

13) druge podatke.

Uključivanje članova grupe

Član 31

Lice koje u roku i na način koji odredi sud u obavještenju iz člana 30 ovog zakona, dostavi sudu izjavu o uključivanju iz člana 28 ovog zakona, uz tražene dokaze, smatra se uključenim u postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete.

Nakon isteka roka za dostavljanje izjave o uključivanju iz stava 1 ovog člana, lice koje smatra da je bilo oštećeno u istom slučaju grupne štete, može se uključiti u postupak najkasnije do zaključenja glavne rasprave, ako sud dozvoli takvo uključenje, cijeneći okolnosti da li je kašnjenje prouzrokovao sam član i da li bi položaj tuženog takvim uključanjem bio značajno otežan.

Sud vodi spisak uključenih lica.

Upis u spisak uključenih lica može da se odbije samo ako je očigledno da lice koje je dalo izjavu o uključanju nije član grupe u korist koje je podnijeta kolektivna tužba za naknadu štete.

Uključenje lica na spisak iz stava 3 ovog člana ne znači da lice koje se nalazi na tom spisku stvarno ima pravo na isplatu, ako sud donese presudu kojom se zahtjev iz kolektivne tužbe za naknadu štete usvaja.

Tužilac i tuženi imaju pravo uvida u spisak iz stava 3 ovog člana.

Nakon utvrđivanja konačnog spiska iz stava 3 ovog člana, drugom zainteresovanom licu sud, na njegov zahtjev, izdaje potvrdu da je to lice uvršteno na taj spisak.

Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, sud će konačni spisak uključenih dostaviti tuženom i tužiocu.

U registar kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona upisuje se samo broj uključenih članova bez njihovih ličnih podataka.

Položaj članova grupe u postupku

Član 32

Lice uključeno u postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete nije stranka u postupku.

Izjave o uključivanju nakon isteka roka iz člana 30 stav 1 tačka 6 ovog zakona ne mogu se opozvati ili povući.

Član grupe ne može stupiti u parnicu kao umješlač na strani tužioca.

Zaštita interesa grupe

Član 33

Tužilac je dužan da štiti interese svih članova grupe.

U postupku po kolektivnoj tužbi za naknadu štete se ne primjenjuju pravila o donošenju presude zbog propuštanja.

Priznanje tužbenog zahtjeva, povlačenje tužbe, izmjene tužbe ili odustajanje od tužbenog zahtjeva sud će dopustiti samo ako ocijeni da to nije u suprotnosti sa interesima grupe.

Ako sud ocijeni da tužilac ozbiljno krši interese grupe sud može na predlog člana grupe ili drugog ovlašćenog lica donijeti rješenje da se tužilac zamijeni drugim ovlašćenim licem, ako je to lice spremno da stupi u postupak.

Prvobitni tužilac će, bez obzira na to, ostati odgovoran za plaćanje svih troškova postupka u vezi sa procesnim radnjama sprovedenim do trenutka zamjene tužioca.

Ako sud u toku postupka utvrdi da je ovlašćeno lice za podnošenje kolektivne tužbe u drugoj državi članici Evropske unije izbrisano sa spiska ovlašćenih lica u toj državi, na predlog člana grupe, drugog ovlašćenog lica ili tuženog, sud će donijeti rješenje da tužioca zamijeni drugo ovlašćeno lice, koje je sa tim saglasno.

Ako zamjena tužioca iz st. 4 ili 6 ovog člana nije moguća, sud će u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona objaviti da namjerava donijeti rješenje o obustavi postupka po kolektivnoj tužbi za naknadu štete i odrediti rok u kojem se može predložiti zamjena tužioca.

Ako sud nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana utvrdi da zamjena tužioca nije moguća, donijeće rješenje o obustavi postupka po kolektivnoj tužbi za naknadu štete.

Izjašnjenje članova grupe

Član 34

Lica koja učine vjerovatnim da su članovi grupe i druga ovlašćena lica imaju pravo da daju pisana izjašnjenja u roku koji odredi sud rješenjem o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete iz člana 27 ovog zakona.

Pisana izjašnjenja iz stava 1 ovog člana sud dostavlja strankama u postupku.

Član grupe koji je prethodno dao pisano izjašnjenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da te stavove iznese na glavnoj raspravi ako o toj namjeri unaprijed obavijesti sud, osim ako sud obzirom na brojnost grupe, odnosno broj članova grupe koji žele da iskoriste to pravo, ocijeni da bi to nesrazmjerno otežalo efikasno sprovođenje postupka.

U tom slučaju sud može da odluči kojim od članova grupe će omogućiti usmeno iznošenje stavova na glavnoj raspravi.

Poziv za dostavljanje pisanih izjašnjenja i rok u kojem se dostavljaju, kao i obavještenje o datumu glavne rasprave objavljuju se u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona, a po potrebi i na način iz člana 29 stav 3 ovog zakona.

Članovi grupe nemaju pravo na povraćaj troškova za učešće u postupku po kolektivnoj tužbi za naknadu štete na šta moraju biti posebno upozoreni u obavještenju iz člana 30 ovog zakona.

Dokazi kojima raspolaže samo jedna strana

Član 35

Ako se u kolektivnoj tužbi za naknadu štete ili najkasnije na pripremnom ročištu tužilac pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tuženi ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tuženom ili trećem licu da dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje.

Ako se u odgovoru na kolektivnu tužbu za naknadu štete ili najkasnije na pripremnom ročištu tuženi pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tužilac ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tužiocu ili trećem licu da dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje.

Poravnanje o naknadi štete

Član 36

Sud će na pripremnom ročištu povodom kolektivne tužbe za naknadu štete upoznati stranke sa mogućnošću da spor riješe sudskim poravnanjem.

Radi odobravanja poravnanja iz stava 1 ovog člana:

1) ovlašćeno lice i trgovac mogu zajednički predložiti sudu poravnanje u pogledu naknade štete za potrošače na koje se odnosi; ili

2) sud, nakon savjetovanja sa ovlašćenim licem i trgovcem, može pozvati ovlašćeno lice i trgovca da postignu poravnanje u pogledu naknade štete u razumnom roku.

Poravnanje iz stava 1 ovog člana podliježe nadzoru suda.

Radi odlučivanja o odobravanju predloženog poravnanja sud će odrediti ročište.

Ako je to primjereno, sud će odrediti da se predlog poravnanja objavi u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona i pozvati članove grupe da sudu u određenom roku dostave podneske u kojim će iznijeti svoje stavove o predloženom poravnanju.

Podnesci iz stava 5 ovog člana dostavljaju se strankama u postupku.

Na ročište iz stava 4 ovog člana sud može pozvati i članove grupe koji su sudu prethodno dostavili podneske iz stava 5 ovog člana.

Sud će odbiti poravnanje o naknadi štete, ako je predlog za poravnanje:

1) protivan prinudnim propisima ili sadrži odredbe koje se ne mogu izvršiti;

2) nepravedan, uzimajući u obzir prava i interese svih stranaka, a naročito potrošača na koje se odnosi ili predložena visina odštete, bilo ukupna, bilo za pojedine podgrupe ili oštećene nije razumna odnosno primjerena, pri čemu se u obzir uzima obim štete, relativna jednostavnost i ažurnost isplate, uzroci i odgovornost za nastanak štete uz istovremeno uvažavanje činjenice, da se poravnanje postiže uzajamnim popuštanjem u svrhu otklanjanja pravne nesigurnosti i troškova sudskog postupka;

3) odredio da su troškovi koje bi tuženi trebao platiti tužiocu viši od troškova koje je stvarno pretrpio;

4) nema dovoljnih garancija da će dogovorena ukupna odšteta biti dovoljna za isplatu svim oštećenima;

5) sporazum ne sadrži adekvatan nezavisan mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva za isplatu, uključujući nezavisan mehanizam vansudskog rješavanja sporova u vezi sa tim.

Radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 7 ovog člana, sud može po službenoj dužnosti izvesti dokaz vještačenjem ili drugi relevantan dokaz.

Ako sud odbije predlog za poravnanje, nastavlja raspravu o kolektivnoj tužbi iz stava 1 ovog člana.

Odobrena poravnanja obavezujuća su za ovlašćeno lice, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose.

ODJELJAK B.

KOLEKTIVNA PRESUDA ZA NAKNADU ŠTETE

Kolektivna presuda za naknadu štete

Član 37

– Kolektivna presuda za naknadu štete kojom sud usvaja tužbeni zahtjev u cjelosti ili djelimično, naročito sadrži:

- 1) opis kolektivne štete na koju se odnosi;
- 2) opis grupe, a ako u okviru grupe postoje podgrupe prema prirodi i visini štete, tačan opis i za podgrupe;
- 3) broj članova grupe sa spiskom poznatih članova grupe u prilogu;
- 4) naznaku da je kolektivni postupak vođen po sistemu uključivanja;
- 5) način na koji će članovi grupe biti obaviješteni;
- 6) način na koji će se odmjeriti naknada štete i sama procjena naknade u skladu sa čl. 38 ili 39 ovog zakona;
- 7) odluku o troškovima postupka.

Individualno odmjeravanje naknade štete

Član 38

Ako su svi članovi grupe poznati, a u postupku se može odlučiti o zahtjevima koji su opravdani, ako se time nesrazmjerno ne otežava postupak, sud će u izreci presude navesti sve članove grupe i iznos naknade štete ili drugog potraživanja koje je tuženi dužan nadoknaditi ili ispuniti svakom od njih.

Kolektivna presuda za naknadu štete iz stava 1 ovog člana je izvršna isprava na osnovu koje svaki član grupe može da pokrene izvršni postupak za iznos koji mu pripada.

Odmjeravanje naknade štete kada nije moguće individualno odmjeravanje

Član 39

Ako u izreci kolektivne presude za naknadu štete nijesu precizno navedeni članovi grupe i pojedinačni iznosi naknade štete, odnosno drugih potraživanja na koja članovi grupe imaju pravo, sud će u izreci presude odrediti:

- 1) visinu kolektivne odštete, ili
- 2) iznos ili na drugi način odredljivu vrijednost (na primjer izraženu kao procenat cijene ili jedinice ili drugo ispunjenje obaveze, koje će dobiti svaki uključeni član grupe koji dokaže da ispunjava uslove utvrđene presudom, pri čemu sud procjenjuje i očekivani ukupni iznos obaveze koju tuženi treba da ispuni).

Ako se u okviru grupe nalaze podgrupe, iznosi naknade štete, odnosno drugih potraživanja moraju biti navedeni po podgrupama sa što preciznijom kategorizacijom šteta.

Ako sud odredi naknadu štete u skladu sa stavom 1 ovog člana odrediće i način procjene opravdanosti zahtjeva za naknadu i svrstavanje u podgrupe uz kategorizaciju štete.

Sud će tuženom naložiti da kolektivnu odštetu iz stava 1 tačka 1 ovog člana ili

ukupni iznos očekivanih isplata iz stava 1 tačka 2 ovog člana, plati na prelazni račun notara koji je presudom određen za upravnika kolektivnog obeštećenja.

Izvršenje obaveza iz stava 4 ovog člana može da zahtijeva tužilac ili upravnik kolektivnog obeštećenja.

Dejstva kolektivne presude za naknadu štete

Član 40

Pravosnažna kolektivna presuda za naknadu štete obavezuje sve članove grupe sa liste uključenih lica iz člana 31 ovog zakona.

U postupku po pojedinačnoj tužbi kojom se traži mjera naknade štete, protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi, koja je usvojena, sud će odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po kolektivnoj tužbi.

Obavješćavanje o kolektivnoj presudi za naknadu štete

Član 41

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 38 ovog zakona, pravosnažna kolektivna presuda se dostavlja svakom članu grupe.

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 39 ovog zakona, članovi grupe se o pravosnažnoj kolektivnoj presudi obavješćavaju na način utvrđen u članu 29 ovog zakona.

Obavješćenje iz stava 2 ovog člana sadrži sažetak presude i slučaja kolektivne štete na koju se presuda odnosi, uputstvo da je kompletna presuda dostupna u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona, pouku o dejstvu presude u skladu sa članom 40 stav 1 ovog zakona i informacije o načinu isplate.

Na zahtjev tužioca, sud može, uz procjenu svih okolnosti predmeta, tuženom narediti da o svom trošku obavijesti potrošače na koje se kolektivna tužba odnosi o svim pravosnažnim presudama po kolektivnim tužbama kojim je tužbeni zahtjev usvojen, i o svim odobrenim poravnanjima, putem sredstava koja odgovaraju okolnostima predmeta i u utvrđenim rokovima, uključujući i obavješćavanje svakog potrošača pojedinačno, ako je to primjereno.

Obaveza obavješćavanja iz stava 4 ovog člana ne odnosi se na potrošače koji su na drugi način obavješćeni o pravosnažnoj presudi ili odobrenom poravnanju.

Imenovanje upravnika kolektivnog obeštećenja

Član 42

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 39 ovog zakona, sud će kolektivnom presudom za naknadu štete imenovati upravnika kolektivnog obeštećenja.

Za upravnika kolektivnog obeštećenja sud imenuje notara, koji vrši administrativnu funkciju povjerenika suda.

Prije imenovanja upravnika kolektivnog obeštećenja, sud će strankama dati mogućnost da se izjasne o okolnostima koji se tiču izbora notara ili da same podnesu predlog o izboru notara za imenovanje.

Upravnik kolektivnog obeštećenja ima pravo na povraćaj troškova i naknadu za poslove koje je dužan da obavlja.

Sastavljanje nacrtu spiska oštećenih lica

Član 43

Upravnik kolektivnog obeštećenja će u roku od 30 dana od imenovanja na osnovu izjava o uključenju i dokaza priloženih uz te izjave, sastaviti nacrt spiska oštećenih i njihovo svrstavanje u moguće podgrupe.

Rasprava o nacrtu spiska oštećenih lica

Član 44

Radi rasprave o nacrtu spiska oštećenih iz člana 43 ovog zakona sud će odrediti ročište na koje će pozvati upravnika kolektivnog obeštećenja, tužioca i tuženog, lica za koja je upravnik kolektivnog obeštećenja ocijenio da ne ispunjavaju uslove da budu svrstani na spisak oštećenih, kao i lica kojima je svrstavanje na spisak bilo osporeno.

Nakon održavanja ročišta iz stava 1 ovog člana sud će rješenjem odrediti konačan spisak oštećenih i iznose naknade štete, odnosno drugih davanja na koja imaju pravo.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana žalba nije dozvoljena.

Lica koja nijesu svrstana na spisak ne smatraju se članovima grupe i nijesu obuhvaćeni dejstvima kolektivne presude o naknadi štete.

Ako je naknada štete bila određena na način iz člana 39 stav 1 tačka 1 ovog zakona i ako se pri sačinjavanju spiska iz stava 2 ovog člana pokaže da određena naknada štete nije dovoljna za potpunu isplatu svih oštećenih, iznosi na koje oštećeni imaju pravo se srazmjerno umanjuju.

Isplata oštećenih

Član 45

Isplata oštećenih vrši se nakon donošenja rješenja iz člana 44 stav 2 ovog zakona.

Upravnik kolektivnog obeštećenja poziva oštećena lica koja nijesu dostavila podatke o računima ili druge podatke potrebne za izvršenje isplate da to učine u određenom roku.

Nakon isplate oštećenima i plaćanja troškova postupka koje je tuženi dužan nadoknaditi, eventualna preostala sredstva iz člana 39 stav 1 ovog zakona vraćaju se tužiocu.

Nakon izvršenja svih radnji u vezi sa isplatom, upravnik kolektivnog obeštećenja sačinjava završni izvještaj sa spiskom svih isplata i dostavlja ga sudu na potvrdu.

Donošenjem rješenja o potvrđivanju završnog izvještaja iz stava 4 ovog člana završava se postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete u slučajevima iz člana 39 ovog zakona.

V. TROŠKOVI POSTUPKA I FINANSIRANJE KOLEKTIVNE TUŽBE

Vrijednost predmeta spora

Član 46

Vrijednost predmeta spora po kolektivnoj tužbi za naknadu štete određuje se u iznosu od 20% zbira procijenjene vrijednosti svih iznosa članova grupe ili 20% od zahtjeva za plaćanje kolektivne odštete.

U postupku koji se vodi po kolektivnoj tužbi za zabranu, vrijednost spora bez obzira na stvarni ekonomski značaj spora, ne može biti veća od 10.000,00 EUR.

Pri određivanju vrijednosti predmeta spora iz stava 2 ovog člana, sud uzima u obzir složenost i značaj predmeta sa aspekta tužioca, kolektivnih prava i javnog

interesa.

Učešće potrošača u finansiranju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 47

Ovlašćeno lice može od potrošača koji su izrazili volju da ih ovlašćeno lice zastupa u toj kolektivnoj tužbi za naknadu štete zahtijevati naknadu za uključenje u grupu po toj kolektivnoj tužbi u iznosu od najmanje 30 EUR.

Iznos iz stava 2 ovog člana ne smije biti veći od 20% očekivanog iznosa naknade štete koju bi taj potrošač ostvario u sporu.

Finansiranje kolektivne tužbe od strane trećeg lica

Član 48

Tužilac mora javno da prikaže i sudu prijavi izvor sredstava koje će koristiti za finansiranje postupka po kolektivnoj tužbi.

Na predlog tužioca sud može dozvoliti, da se prekrije dio dogovora o finansiranju koji sadrži poslovne tajne, ako taj dio nije bitan za procjenu uslova iz ovog člana.

Sud neće odobriti kolektivnu tužbu koju finansira treće lice ako:

1) nije obezbijeđeno sprečavanje sukoba interesa, odnosno da se finansiranjem koje pruža treća strana koja ima ekonomski interes za podnošenje ili ishod kolektivne tužbe za mjere naknade štete ne odvraća kolektivnu tužbu od zaštite kolektivnih interesa potrošača;

2) treće lice nema dovoljno sredstava za ispunjenje finansijskih obaveza prema tužiocu koji je pokrenuo postupak kolektivnom tužbom;

3) tužilac ne dokaže da ima dovoljno sredstava ili odgovarajuća obezbjeđenja za plaćanje troškova tuženog ako ne uspije u postupku po kolektivnoj tužbi;

4) dogovoreni novčani iznos nije razuman.

Prilikom procjene dogovorenog novčanog iznosa, sud naročito uzima u obzir složenost spora, obim preuzetog rizika u odnosu na troškove i složenost spora i prava članova grupe do dobijanja pune odštete.

Ako je finansiranje kolektivne tužbe dogovoreno u obliku zajma, smatra se, da novčani iznos nije razuman, ako je kao dogovoreni novčani iznos utvrđena kamata viša od zatezne kamate propisane zakonom.

Ako kolektivnu tužbu finansira treće lice, tom licu nije dozvoljeno da:

1) neopravdano utiče na odluke ovlašćenih lica u kontekstu kolektivne tužbe, uključujući odluke o poravnanju, na način koji bi štetio kolektivnim interesima potrošača na koje se kolektivna tužba odnosi;

2) finansira kolektivnu tužbu protiv tuženog koji je konkurent lica koje finansira kolektivnu tužbu ili protiv tuženog od kog lice koje finansira kolektivnu tužbu zavisi;

3) za obezbjeđivanje finansijskih sredstava obračunava kamatu po kamatnoj stopi koja prelazi zakonom određenu kamatnu stopu.

Ovlašćena lica su dužna da dostave sudu finansijski pregled sa popisom izvora finansijskih sredstava koja su koristila za podršku kolektivnih tužbi.

Sud može naložiti ovlašćenom licu da odbije ili promijeni određeno finansiranje i, ako je to nužno, odbiti priznavanje aktivne procesne legitimacije ovlašćenom licu u određenoj kolektivnoj tužbi.

Ako je u određenoj kolektivnoj tužbi aktivna procesna legitimacija ovlašćenog lica odbijena iz razloga iz stava 6 ovog člana, to odbijanje ne utiče na prava potrošača na koje se ta kolektivna tužba odnosi.

Ako naplatu novčanog iznosa za finansiranje kolektivne tužbe nije moguće u

cjelini obezbijediti iz troškova postupka koji je morala da plati suprotna stranka, određeni iznosi isplata koji pripadaju članovima grupe će se proporcionalno smanjiti.

Nagrada advokatu u procentualnom iznosu

Član 49

Tužilac se može dogovoriti sa advokatom da, umjesto naknade po advokatskoj tarifi, advokat primi kao nagradu najviše 15% od iznosa koji sud dosudi, ako je takav dogovor razuman.

Za procjenu razumnosti dogovora iz stava 1 ovog člana sud će primijeniti kriterijume iz člana 48 stav 3 ovog zakona.

Ako se advokatu na način propisan u stavu 1 ovog člana ne može obezbijediti plaćanje nagrade iz troškova postupka koji je kao troškove nagrade advokata dužna da plati suprotna stranka, određeni iznosi isplata koji pripadaju članovima grupe će se proporcionalno smanjiti.

Odgovornost članova grupe za troškove

Član 50

Članovi grupe nemaju pravo na povraćaj sopstvenih troškova i nijesu odgovorni za povraćaj troškova suprotnoj stranci.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pojedinačnom potrošaču na kog se odnosi kolektivna tužba za naknadu štete može se, u izuzetnim okolnostima, naložiti da nadoknadi troškove postupka koje je taj potrošač prouzrokovao namjerno ili nepažnjom.

Plaćanje troškova

Član 51

Ako sud odredi naknadu štete u skladu sa članom 39 ovog zakona, iz dosuđenog iznosa i iznosa određenih troškova postupka prvo će se isplatiti troškovi tužioca u visini koju odredi sud, uključujući i nagradu advokata ako je ona određena u dijelu dosuđenog iznosa, kao i predujam za troškove i nagradu upravnika kolektivnog obeštećenja.

Sudske takse

Član 52

Ovlašćena lica iz člana 5 stav 1 ovog zakona oslobođena su od plaćanja sudskih taksi tokom cijelog trajanja postupka.

Shodna primjena

Član 53

U postupku uređenim ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak i zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje ako zakonom nije drugačije propisano.

VI. INFORMACIJE, NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA, PREKOGRANIČNE TUŽBE I SARADNJA SA EVROPSKOM KOMISIJOM

Informacije i praćenje ovlaštenih lica

Član 54

Listu ovlaštenih lica unaprijed imenovanih za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi, uključujući naziv i statutarni cilj tih ovlaštenih lica vodi Ministarstvo.

O svakoj promjeni liste Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju.

Ministarstvo najmanje jednom u pet godina provjerava da li ovlaštena lica i dalje ispunjavaju uslove iz člana 5 stav 1 ovog zakona.

Ako ovlašteno lice prestane da ispunjava jedan ili više uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će tom ovlaštenom licu oduzeti ovlaštenje i brisati ga sa liste iz stava 1 ovoga člana.

Ako država članica Evropske unije ili Evropska komisija obavijesti Ministarstvo o mogućoj neusklađenosti ovlaštenog lica sa uslovima iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će sprovesti postupak ocjene ispunjenosti tih uslova.

Ministarstvo će oduzeti ovlaštenje i brisati sa liste iz stava 1 ovog člana ovlašteno lice ako nakon sprovedenog postupka iz stava 4 ovog člana utvrdi da to ovlašteno lice više ne ispunjava neki od uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona.

U postupku po kolektivnoj tužbi, trgovac u svojstvu tužene stranke ima pravo da nadležnom sudu podnese prigovor o ispunjenosti uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona ovlaštenog lica.

Po prigovoru tuženog iz stava 7 ovog člana sud donosi rješenje kojim odlučuje o dopuštenosti kolektivne tužbe u konkretnom kolektivnom postupku.

Nacionalna kontakt tačka

Član 55

Za potrebe sprovođenja postupka iz člana 54 stav 5 ovog zakona i pružanja pomoći državama članicama Evropske unije pri provjeri ispunjenosti uslova za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi, Ministarstvo je nacionalna kontakt tačka u smislu člana 5 stav 5 Direktive 2020/1828 Evropskog parlamenta i Savjeta o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ.

Saradnja ovlaštenih lica

Član 56

Ovlaštena lica sarađuju i razmjenjuju informacije, usključujući i iskustva iz najbolje prakse u vezi rješavanja domaćih i prekograničnih potrošačkih sporova za povrede zakona iz člana 2 stav 1 ovog zakona.

Saradnja i međusobna razmjena informacija između ovlaštenih lica vrši se u skladu sa zakonima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka i zaštita poslovne tajne.

Elektronske baze podataka

Član 57

Ministarstvo na svojoj internet stranici uspostavlja i vodi bazu podataka koja sadrži informacije o licima ovlaštenim za podnošenje domaćih i/ili prekograničnih kolektivnih tužbi, kao i opšte informacije o postupcima po kolektivnim tužbama koji su u toku i postupcima koji su okončani.

Baza podataka iz stava 1 ovog člana je javna, i uvid je dostupan bez naknade.

Dostavljanje informacija

Član 58

Ministarstvo je dužno da jednom godišnje dostavi Evropskoj komisiji sljedeće informacije o:

- 1) broju i vrsti kolektivnih tužbi po kojim su okončani postupci pred nadležnim sudom;
- 2) vrsti povreda iz člana 2 stav 1 ovog zakona i strankama u tim kolektivnim tužbama;
- 3) ishodu tih kolektivnih tužbi.

VII. KAZNE ODREDBE

Novčane kazne

Član 59

Nadležni sud može izreći novčanu kaznu u iznosu od 2.000 EUR do 40.000 EUR za propuštanje ili odbijanje postupanja u skladu sa:

- 1) mjerama zabrane iz člana 15 ovog zakona; ili
- 2) obavezama iz čl. 35 i 41 st. 4 i 5 ovog zakona.

Za povredu iz stava 1 ovog člana sud će izreći novčanu kaznu fizičkom licu i odgovornom licu u pravnom licu, u iznosu od 200 EUR do 2.000 EUR.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 60

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21), ako nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Odložena primjena

Član 61

Odredbe člana 7, člana 54 stav 5 i člana 55 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Započeti postupci

Član 62

Postupci po kolektivnim tužbama za zabranu koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21).

Prestanak važenja

Član 63

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 118 do 130 i čl. 169 i 170 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21).

Stupanje na snagu

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 28-1/25-2/4

EPA 782 XXVIII

Podgorica, 27. decembar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK

Andrija Mandić

*U ovaj zakon prenijeta je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2020/1828 (EU) o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.